

Список використаних джерел

1. Марусечко І. П. Ретроспектива становлення новаторської педагогіки в Україні. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2016. Вип. 140. С. 377-380.
2. Пилипчук Н. С. Інтерактивні методи навчання в початковій школі. Навчання і виховання дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: актуальні питання теорії і методики : збірник науково-методичних праць у 2 ч. / За заг. ред. О. О. Максимової, М. А. Федорової. Житомир: ФОП Левковець. 2016. Ч.2. С.129-132.
3. Пашкуляк М. А. Нетрадиційні форми та методи навчання в початковій школі як рушійні сили освітніх інновацій: кваліфікаційна робота. Мукачево: МДУ. 2019. 83 с.
4. Юр'єва К. А. Педагог, новатор, гуманіст: погляд з відстані часу (до 100-річчя з дня народження ВО Сухомлинського). *Український світ у наукових парадигмах: Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Харків: ХІФТ. 2018. Вип. 5. С.107-112.
5. Педагоги-новатори. Національна академія педагогічних наук України. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені в. О. Сухомлинського. Дата звернення 24.10.2023.
6. Білик Н. І., Старовойтова, М. Ю. Педагог-новатор–важливий важіль оптимізації системи неперервної освіти. *Імідж сучасного педагога*. №5 (206) 2022. С. 5-9.

Мілена ХИЖА

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасна система освіти в Україні вимагає реформування та удосконалення, адже учні змінюються, а це вимагає інноваційних підходів до теорії і практики навчання та виховання в цілому. Школі, в свою чергу, необхідно удосконалювати навчально-виховний процес, через виклики часу. У закладі вищої освіти необхідно змінювати підготовку майбутніх педагогів, для взаємодії із сучасними здобувачами освіти.

Зараз ця проблема стоїть гостро як ніколи, адже час з кожним роком йде швидше, і все дуже стрімко змінюється. Сучасному учителю необхідно бути не лише професійно підготовленим, але і пристосовуватися до зовнішніх змін. Наприклад, бути готовим продовжувати надавати знання учням у період епідемії, пандемії та війни. Раніше майбутнім вчителям не потрібні були такі навички, адже стрімких змін у суспільстві, які впливали на навчальний процес не ставалося. У вищій школі необхідно готувати студентів до різного розвитку подій, щоб вони були навчені працювати в нестандартних умовах, та могли надавати якісні знання у різних ситуаціях.

Різні зовнішні чинники непоправно впливають на навчальний процес, змінюють його, вимагають інноваційних підходів в освітній діяльності. Будь-які нововведення породжують відкриті питання та проблеми, з якими доводиться стикатися у дидактичному процесі. Майбутнім вчителям необхідно, уже, навчаючись на вчителя, працювати із прогалинами сьогодення, щоб бути обізнаним, і готовим до майбутніх ситуацій у взаємодії з учнями. Вони потребують вивчення та нового підходу до вирішення дидактичних проблем. Учителю важливо вміти оперативно реагувати на різні аспекти роботи з якими він не стикався раніше.

Проблема надмірного використання учнями смартфона є однією з них. П'ятнадцять років тому такого роду тема взагалі не піднімалася, адже телефон не був у

той час широко використовуваний дітьми. Зараз майже у кожного учня є власний смартфон, проте ще у 2008 році така тенденція серед дітей не спостерігалася. П'ятнадцять років тому проблема підліткової залежності не звучала так голосно, і не стояла так гостро. Сьогодні ми констатуємо, що це зовсім нова явище, яке потребує ґрунтовного вивчення і сучасного підходу, адже суспільство ще не стикалося з проблемою такого роду.

У доцифровий період людям не потрібен був певний предмет з яким вони не розлучаються, виконуючи категорично різні завдання. Зараз цим предметом є телефон. Ця проблема абсолютно нова, і потребує якісного дослідження, адже серйозно впливає як на життя окремої людини, так і суспільства загалом. Майбутньому вчителю важливо враховувати ці аспекти і бути готовим працювати із цифровим поколінням учнів. Тому що з кожним роком телефонна залежність зростає, а будь-яка залежність – це хвороба, яка призводить до негативних наслідків. Тобто сучасному вчителю важливо розуміти, і ми можемо спрогнозувати, що певна кількість дітей у класі будуть залежними від гаджетів. С

Ситуація вимагає нових підходів до вирішення зазначеної проблеми. Це важливий аспект для усвідомлення, адже з проблемою цифрової залежності педагогіка стикається вперше. Наука потребує детального дослідження цього питання, тому що уже зараз воно впливає на навчання. Вивчити дане явище означає зрозуміти, значить бути готовим до всіх можливих наслідків, які тільки можуть спричинити смартфони. Сучасне покоління – це перше покоління, яке народилося в цифровому світі. Майбутнім вчителям як нікому важливо підлаштуватися під виклики нового часу, щоб ефективно навчати учнів, необхідно знати всі аспекти використання гаджетів. Однією з важливих якостей педагога, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності [1].

Зараз сучасне покоління вважає невід'ємною частиною побуту те, що минулі покоління вважали «технологіями майбутнього». Майбутньому вчителю важливо враховувати ці всі нюанси, і бути готовим до викликів адже світ неспинно рухається вперед. Ті форми, методи за якими викладався навчальний матеріал двадцять років тому сучасному учневі є неефективними. Тому, сучасному педагогу необхідно врахувати аспекти цифрового світу. У сучасному світі учні використовують телефони постійно: для розваг, навчання, зв'язку з батьками, і також для списування. Заборонити, забрати буде малоефективно, адже телефон – це те без чого не може сучасна людина, – це частина її життя. Коли у недалекому минулому діти кидали один одному готові відповіді на завдання, у школах не забороняли папір [2].

Схиляти до того, щоб учень не користувався телефоном взагалі буде малоефективно. Наявність смартфона у людини – це ознака сучасної людини, це своєрідна ідентифікація того, що особа відносить себе до ХХІ століття. Тому, заборона на користування гаджетом буде не коректною, та малоефективною. Учителю необхідно донести до здобувачів освіти користь і шкоду використання телефону, як він впливає на навчальний процес, чому важливо обмежувати використання вдома. Педагог повинен подавати власний приклад, досліджувати разом з дітьми негатив і позитив цього пристрою. Згодом від теорії переходити до практики: пропонувати дітям вимкнути звук, щоб не заважав на уроці, грати у ігри «Хто довше зможе без телефону», класти телефони у спеціально відведене місце, у якому гаджет не заважатиме роботі тощо. Таким ненав'язливим методом поступово викоринювати залежність та зароджувати цікавість до реального світу. Також важливим аспектом у цьому питанні є ставлення не тільки окремого вчителя, але й навчального закладу загалом. Адміністрації школи, на нашу думку, доцільно розробити власні правила користування учнями телефоном у школі з певними обмеженнями. Також важливо зрозуміти як часто діти користуються телефоном у школі, в який період, згодом наповнити той час чимось захопливим та цікавим для

учнів. Однією з умов потрібно, щоб всі дотримувалися цих правил: від прибиральниці до директора, від першокласника до одинадцятикласника.

Учням необхідно усвідомлювати, що ця проблема стосується не тільки їх, а суспільства в цілому. Вони розумітимуть, що це дійсно важливо, і прагнутимуть їх дотримуватися, так як ними користуються всі, хто догичний до навчального закладу.

Отже, важливо, щоб сучасна школа сформувала своє ставлення до використання учасниками навчального процесу телефону: не забороняла його, але і не дозволяла користуватися надмірно. Важливо навчити дітей бути відповідальними за використаний смартфон, проінформувати, яку користі і шкоду він приносить. На уроках обмежувати доступ до нього. Окрім того вчитель повинен показувати дітям всі переваги реальності, рано чи пізно учні усвідомлять позитивні моменти зовнішнього світу, і потреба у використанні гаджета зменшиться.

Таким чином, сьогодення вимагає реформування та удосконалення підготовки майбутніх педагогів для подальшого здобуття знань суб'єктів навчання. Світ невпинно змінюється, і освіта не повинна зупинитися у своєму розвитку. Тому, важливо реформувати систему надання знань для якісної підготовки особистості до дорослого життя.

Список використаних джерел

1. Бартків О.М. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2010. № 1.
2. Гаджети в школі [Текст] / В. Косик, С. Литвинова, О. Мельник [та ін.] ; упоряд. Н.Харченко. Київ : Шк. світ, 2017. 128 с. С. 123–124.

Софія НІКОЛЕНКО

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ПРОВІДНА КОНЦЕПЦІЯ ВЧИТЕЛЯ-ПРОФЕСІОНАЛА

Актуальність педагогічної майстерності як провідної концепції вчителя-професіонала полягає в тому, що володіння нею дозволяє ефективно здійснювати навчально-виховний процес у сучасному освітньому середовищі, що постійно змінюється і вимагає самовдосконалення й саморозвитку його учасників.

Мета нашого дослідження полягає у висвітленні сутності поняття «педагогічної майстерності» та її значущості у професійній діяльності вчителя.

Питаннями педагогічної майстерності займалися такі автори-науковці, як: І. Зязюн, І. Кривонос, Л. Крамущенко, О. Мирошник, В. Семиченко, Н. Тарасевич та інші.

Значний внесок у дослідження педагогічної майстерності вчителя-професіонала зробив І. Зязюн – видатний вчений, доктор філософських наук, професор, автор безлічі наукових праць, серед яких: «Педагогічна майстерність» (1997); «Краса педагогічної дії» (1998); «Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи» (2000); «Педагогіка добра» (2000). З 1975 по 1990 Іван Андрійович обіймав посаду ректора ПНПУ імені В. Г. Короленка і саме за його ініціативи було впроваджено курс «Основи педагогічної майстерності» як окремий навчальний предмет.

Поняття педагогічної майстерності видатного вченого має глибоке коріння, торкаючись давньої історії, культури, національних традицій і мудрості українського народу. Він ознайомив майбутніх вчителів із працями А. Макаренка і В. Сухомлинського та проклав дорогу до пізнання вершин педагогіки.

Значення діяльності вчителя важко переоцінити. Учитель-професіонал – це висока суспільно значуща місія, це провідник у гідне життя, мудрий наставник, помічник